Itärata Oy:lle
Liikenneverkkoselvitys

Asia: Bergstan peltoaukeaman yksityistien (Bergstantie) merkitys, käyttö ja vaikutusarvio liittyen Itärata-hankkeen yleissuunnitelmavaiheeseen

Kiitämme mahdollisuudesta antaa lausuntoa liikenneverkkoselvitystänne varten. Tämä on tiekunnan ensimmäinen virallinen kannanotto asiaan. Olemme koonneet tiedot Bergstantien nykytilasta, sen merkityksestä alueelle sekä vaikutuksista, joita mahdollinen ratalinjaus aiheuttaisi.

Huomioimme, että hanke on nyt siirtynyt yleissuunnitelmavaiheeseen, joka on erityisen tärkeä vaikuttamisen aika. Yleissuunnitelmassa radan sijainti tarkennetaan noin 200 metriä leveäksi maastokäytäväksi, ja siinä päätetään periaatteellisia asioita, joita ei myöhemmin ratasuunnitteluvaiheessa ole enää mahdollista muuttaa. Korostamme, että tässä lausunnossa esitetyt seikat on otettava huomioon jo yleissuunnitelmassa, jotta vältetään tilanne, jossa kiinteistöjen saavutettavuus ja elinkeinojen harjoittamisen edellytykset vaarantuvat peruuttamattomasti.

---

1. TIEN PERUSTIEDOT JA OSAKKAAT

- **Tien nimi**: Bergstantie (yksityistie)
- **Pituus**: noin 3,7 km (pääväylä)
- **Kiinteistöjä tien vaikutuspiirissä**: 46 kpl
- **Osakkaita**: 41 kpl
- **Sivutiet**:
    - **Kielotie** – 2 kiinteistöä, erillinen käyttömaksu
    - **Hambonkaari** ja **Hambontie** – käyttävät Bergstantietä läpiajoon
- **Loma-asuntoja**: 2 kpl
- **Maa- ja metsätiloja**: 14 kpl
- **Muu yritystoiminta**: 5 kiinteistöllä (sis. hevos- ja, maatalous)

---

2. TIEN RAKENNE, KUNTO JA KÄYTTÖ

2.1. Rakenteelliset ominaisuudet

- **Pohja**: Pääosin vanhaa merenpohjaa / savipohjaa, mikä heikentää kantavuutta erityisesti routa-aikaan ja kevätkelirikossa.

- **Tien rakenne:** Tie on rakentunut tarpeen mukaan vanhojen kulkureittien päälle, eikä tien perustuksia ole tiettävästi koskaan varsinaisesti rakennettu nykyisten ohjeistusten mukaisten kantavuus- ja rakennekerrosvaatimusten kaltaisiksi.
- **Pintamateriaali**: Sora-/murskepintainen.
- **Leveys**: Noin 4–5 metriä – kapeimmillaan kohdissa ilman kohtaamispaikkoja.
- **Kohtaamispaikat**: Muutamia levikkeitä, mutta ne eivät riitä vilkkaaseen tai raskaaseen liikenteeseen.
- **Kääntösäteet**: Tieosuutta ei ole suunniteltu suurille ajoneuvoyhdistelmille.

2.2. Käyttötarkoitukset

Bergstantie ei ole pelkästään asuinkiinteistöjen saavuttamista varten, vaan se on koko alueen kriittinen väylä, jota käyttävät:

- **Asukkaat** – vakituinen asutus ja loma-asuminen
- **Maa- ja metsätalous** – peltojen ja metsäpalstojen hoito, koneiden siirrot, puunkorjuu, lannoite- ja rehukuljetukset
- **Yritystoiminta** – erityisesti hevostalous (kiinteistöt 638-428-1-165 ja 638-416-3-126), johon kuuluu päivittäistä kuljetus- ja asiakasliikennettä. Kiinteistöllä 638-416-6-170 (hallinnonjakosopimuksella osoitteella Bergstantie 85) harjoitetaan veneiden talvisäilytystä, huoltoa ja entisöintiä. Toimintaan liittyy yritysliikennettä myös lavetilla (huomioitavaa myös kuljetusten korkeus).
- **Läpiajoliikenne** – Hambonkaaren ja Hambontien kiinteistöt sekä muu alueellinen oikoliikenne välillä Suomenkyläntie–Myrskyläntie
- **Pelastustie** – ainoa reitti pelastuslaitokselle, ensihoidolle ja palokunnalle
- **Koulukyydit** – päivittäinen nouto- ja palautusliikenne
- **Jätehuolto, postinjakelu ja muut huoltopalvelut** – säännöllinen jakelu- ja noutoliikenne

2.3. Liikennemäärät ja kausivaihtelu

- **Perusliikenne**: tiekunnan arvion mukaan 150-250 ajoneuvoa/vrk (asukkaat, palvelut, läpiajo)
- **Kausittainen vaihtelu**:
    - Kevät ja syksy: maatalouskoneiden siirrot, kylvö, korjuu, lannanlevitys – liikenne moninkertaistuu

    - Talvi: puunkorjuu, hevostalouden rehu- ja kuivikekuljetukset
- **Huomio**: Lyhytaikainen liikennelaskenta (esim. 1–2 viikkoa) antaa harhaanjohtavan kuvan, koska sesonkiluonteinen liikenne jää helposti huomiotta. Tiekunta suosittaa liikennelaskennan suorittamista koko vuoden kattavalla tarkastelulla.

---

3. TIEN MERKITYS JA TULEVAISUUDEN TARPEET

3.1. Nykyinen merkitys

- Tie on **ainoa kulkuyhteys** useille kiinteistöille.
- Se mahdollistaa elinkeinojen harjoittamisen (maa- ja metsätalous, hevostalous, yritystoiminta).
- Se on koko peltoaukeaman halkaiseva läpiajoreitti **Suomenkyläntieltä Myrskyläntielle**, joka palvelee laajempaa aluetta.
- Se toimii **varareittinä**, mikäli lähialueen muu tieverkko ja liikenneyhteydet (esim. valtatien 7 ylittävä silta tai alikulku) ovat häiriintyneet valtatien 7 toiselle puolelle.

3.2. Tulevaisuuden käyttötarpeet

- Maatalouden konekoko ja -painot kasvavat – tie vaatii **leveyttä, kantavuutta ja kääntösäteitä** jo lähivuosina.
- Mahdollinen maankäytön tehostuminen (uudet rakennuspaikat) lisää liikennettä.
- Ilmastonmuutos lisää sadevesien hallinnan tarvetta – kuivatusratkaisut on mitoitettava nykyistä suuremmille vesimäärille.
- Pelastus- ja huoltoliikenteen vaatimukset tiukentuvat.

3.3. Kuivatus ja vesienhallinta

- Tien varrella on useita ojia ja rumpuja, jotka hoitavat peltojen, metsien ja kiinteistöjen kuivatusta.
- **Hambontien yläosissa on lähteitä, jotka jo nykyisellään haastavat ojia tulvimisella keväisin veden laskeutuessa tieojissa Bergstantielle ja siitä eteenpäin.** Tämä osoittaa alueen herkkyyden vesitalouden häiriöille.
- Mahdollinen rata katkaisee tai muuttaa vesien luontaista kulkua, mikä voi aiheuttaa:
    - Tulvia pelloille ja kiinteistöille
    - Peltojen vettymistä

    - Tien pohjan pehmenemistä ja kantavuuden heikkenemistä
- Ratkaisuissa on turvattava pintavesien esteetön kulku radan yli tai ali. **Lähteiden ja pohjavesiolosuhteiden vaikutukset on arvioitava erityisen huolellisesti.**
- **Lisäksi on huomioitava, että merenpohja-alue on varsinaista rata-aluetta laajempi ja rakentamisen vaikutukset siihen ovat monilta osin arvaamattomia.** Pohjaolosuhteiden muutokset voivat aiheuttaa ennakoimattomia vaurioita tielle, ojiin ja ympäröiville kiinteistöille.

---

4. VAIKUTUKSET MAHDOLLISESSA RATALINJAUKSESSA

4.1. Vaikutukset tiehen ja sen käyttäjiin

- **Yhteyden katkeaminen tai heikkeneminen** – erityisesti maanpäällisessä ratavaihtoehdossa (K) tie voi katketa kokonaan tai saavutettavuus vaikeutua merkittävästi.
- **Uudelleenreititystarve** – mahdollinen kiertotie olisi pidempi, heikompikuntoinen ja kalliimpi ylläpitää. Savipohja vaatisi erityisvahvistuksia.
- **Raskaan kaluston liikkumisen vaikeutuminen** – maatalouskoneet, rekat, pelastusajoneuvot eivät välttämättä mahdu kiertoteille.
- **Pirstoutuminen** – useat kiinteistöt jakautuvat radan molemmille puolille, mikä lisää liikennetarvetta (peltojen ja metsien hoito molemmin puolin).
- **Asuinkelpoisuuden heikkeneminen** – melu, tärinä, saavutettavuusongelmat ja turvallisuusriskit tekevät useista kiinteistöistä asumiskelvottomia.
- **Lunastusten ulkopuolelle jäävien kiinteistöjen osalta on otettava huomioon, että radan läheisyys aiheuttaa niille merkittävän arvonalennuksen**, vaikka kiinteistöä ei lunastettaisikaan. Tämä vaikuttaa kiinteistöjen käypään arvoon, myytävyyteen ja mahdollisuuteen käyttää niitä vakuutena.
- **Alueella liikkuu runsaasti hirvi- ja kauriseläimiä.** Tällä hetkellä moottoritien riista-aita toimii niiden liikkumista rajaavana tekijänä. Mikäli rata-alue muodostaa uuden esteen, josta eläimet eivät osaa poistua, voi tästä aiheutua **vaaratilanteita liikenteessä sekä vahinkoja eläimille, kiinteistöille ja tienkäyttäjille.** Tämä seikka on otettava huomioon rata-alueen suunnittelussa ja mahdollisten riista-aita- tai muiden ratkaisujen osalta.

4.2. Kiinteistökohtaiset vaikutukset

Kiinteistöt, joilta poistuu tieliittymä kokonaan:

Kiinteistötunnus

638-428-1-194

638-416-6-188

638-428-1-165

638-428-1-168

638-428-1-164

638-428-1-146 (jää kokonaan radan alle)

638-416-6-39

638-416-10-0

Kiinteistöt, jotka muuttuvat asuinkelvottomiksi (melu, tärinä, saavutettavuus, turvallisuus):

Kiinteistötunnus

638-416-6-188 (rakennuksia jää radan alle)

638-428-1-146 (jää kokonaan radan alle)

638-416-6-170 (kaksi kiinteistöä hallinnonjakosopimuksella)

638-416-6-137 (rakennukset jäävät radan alle)

638-416-6-136 (rakennukset jäävät radan alle)

638-416-6-184 (rakennukset jäävät radan alle)

638-416-6-185 (rakennukset jäävät radan alle)

638-416-6-130 (rakennukset jäävät radan alle)

638-416-6-163 (rakennukset jäävät radan alle)

638-416-6-1

Kiinteistöt, jotka jakautuvat radan molemmille puolille:

Kiinteistötunnus

638-416-6-171

638-416-6-96

638-416-6-57

638-416-6-56

638-416-6-55

638-416-3-7 (?)

638-416-3-85 (?)

(Huom. lista ei ole täysin kattava – lopullisessa suunnitelmassa voi tulla lisää.)

---

5. KORVAAVAN TIEN VAATIMUKSET

Mikäli Bergstantie katkeaa tai joudutaan korvaamaan uudella reitillä, **korvaavan tien on täytettävä vähintään seuraavat ehdot**. Nämä on suunniteltava ja esitettävä jo **yleissuunnitelmavaiheessa**, jotta vaikutuksia voidaan arvioida realistisesti:

5.1. Tekniset vaatimukset

- **Pituus**: ei saa olennaisesti pidentää ajoaikoja (enintään +10–15 % nykyisestä)
- **Leveys**: vähintään 6 metriä (kohtaamiset mahdollistava)
- **Kääntösäde**: vähintään 15 metriä (maatalouskoneet, rekka, pelastusajoneuvot)
- **Näkemät**: vähintään 100 metriä liittymissä
- **Kantavuus**: vähintään 15 tonnin akselipaino – savipohjalla vaaditaan massanvaihtoa, stabilointia tai muuta vahvistamista
- **Kuivatus**: omat oja- ja rumpuratkaisut, jotka eivät heikennä peltojen ja metsien kuivatusta

5.2. Toiminnalliset vaatimukset

- Soveltuu kaikelle kalustolle: maatalouskoneet, puutavararekka, hevoskuljetukset, pelastusajoneuvot, jäteauto, jakeluautot
- Turvaa pelastus-, jäte-, jakelu- ja huoltoliikenteen pääsyn kaikille kiinteistöille **kaikissa sää- ja keliolosuhteissa**
- Toimii myös varareittinä muun tieverkon häiriötilanteissa

---

6. RAKENTAMISEN AIKAISET VAIKUTUKSET

6.1. Haitat tielle ja sen käyttäjille

- **Raskas liikenne** (betonit, teräs, maa-ainekset) kuluttaa tien nopeasti – tie on jo nyt heikolla pohjalla.
- **Pöly- ja meluhaitat** lisääntyvät, ellei toimenpiteisiin (mm. kastelu, nopeusrajoitukset) ryhdytä.
- **Tietyöt ja tilapäiset katkokset** vaikeuttavat kiinteistöjen saavutettavuutta – korvaavat reitit on suunniteltava etukäteen.
- **Liikenneturvallisuus** vaarantuu, jos raskasta rakennusliikennettä ja normaalia asutus-/maatalousliikennettä sekoittuu ahtaalla tiellä ilman erillisjärjestelyjä.

6.2. Vastuukysymykset

- **Tiekunnalla ei ole resursseja** korjata rakentamisesta aiheutuvia vaurioita.
- **Vaatimus: Itärata Oy vastaa täysimääräisesti:**
    - Tien vahvistamisesta **ennen rakentamisen alkamista**
    - Kaikista rakentamisen aikaisista ja jälkeisistä vaurioista
    - Mahdollisesta tien uudelleenrakentamisesta tai korvaavan tien rakentamisesta kustannuksineen
    - Lisääntyneestä kunnossapidosta rakentamisen aikana ja sen jälkeen

---

7. KUULEMINEN JA JATKOSUUNNITTELU

Tiekunta edellyttää, että:

1. **Tiekuntaa ja kiinteistönomistajia kuullaan** ennen kuin tiejärjestelyt tai korvaavat yhteydet lukitaan.
2. Suunnittelussa hyödynnetään **paikallistuntemusta** – pelkät karttatarkastelut eivät riitä.
3. **Korvaavien reittien toteutettavuus varmistetaan maastokäynnein ja kalustosimulaatioin**.
4. Kaikki tiedot tästä lausunnosta **dokumentoidaan osana liikenneverkkoselvitystä** ja välitetään eteenpäin **jatkosuunnitteluun**.

YHTEENVETO

Bergstantie on koko Bergstan peltoaukeaman läpi kulkeva **elintärkeä yksityistie**, joka palvelee 46 kiinteistöä, 41 osakasta, maa- ja metsätaloutta, yritystoimintaa, pelastus-, jäte-, jakelu- ja koulukyytejä. Tie on rakennettu heikolle savipohjalle ja vaatii jo nykyisellään parannuksia.

Ratalinjauksen toteutuessa:

- Useat kiinteistöt menettävät tieyhteyden kokonaan.
- Useat kiinteistöt jakautuvat tai muuttuvat asuinkelvottomiksi.
- **Lunastusten ulkopuolelle jääville radan läheisyydessä sijaitseville kiinteistöille aiheutuu merkittävä arvonalennus.**
- **Merenpohja-alue on rata-aluetta laajempi, ja rakentamisen vaikutukset siihen ovat monilta osin arvaamattomia.**
- Korvaava reitti on suunniteltava **konkreettisesti ja riittävän laadukkaasti jo yleissuunnitelmavaiheessa**.
- Kaikki kustannukset (vahvistaminen, korjaukset, uudelleenrakentaminen) on pidettävä erillään tiekunnan vastuusta.
- Kuuleminen ja paikallistuntemuksen hyödyntäminen on turvattava koko suunnitteluprosessin ajan.

Tiekunta edellyttää, että nämä seikat kirjataan osaksi liikenneverkkoselvitystä ja viedään jatkosuunnitteluun.

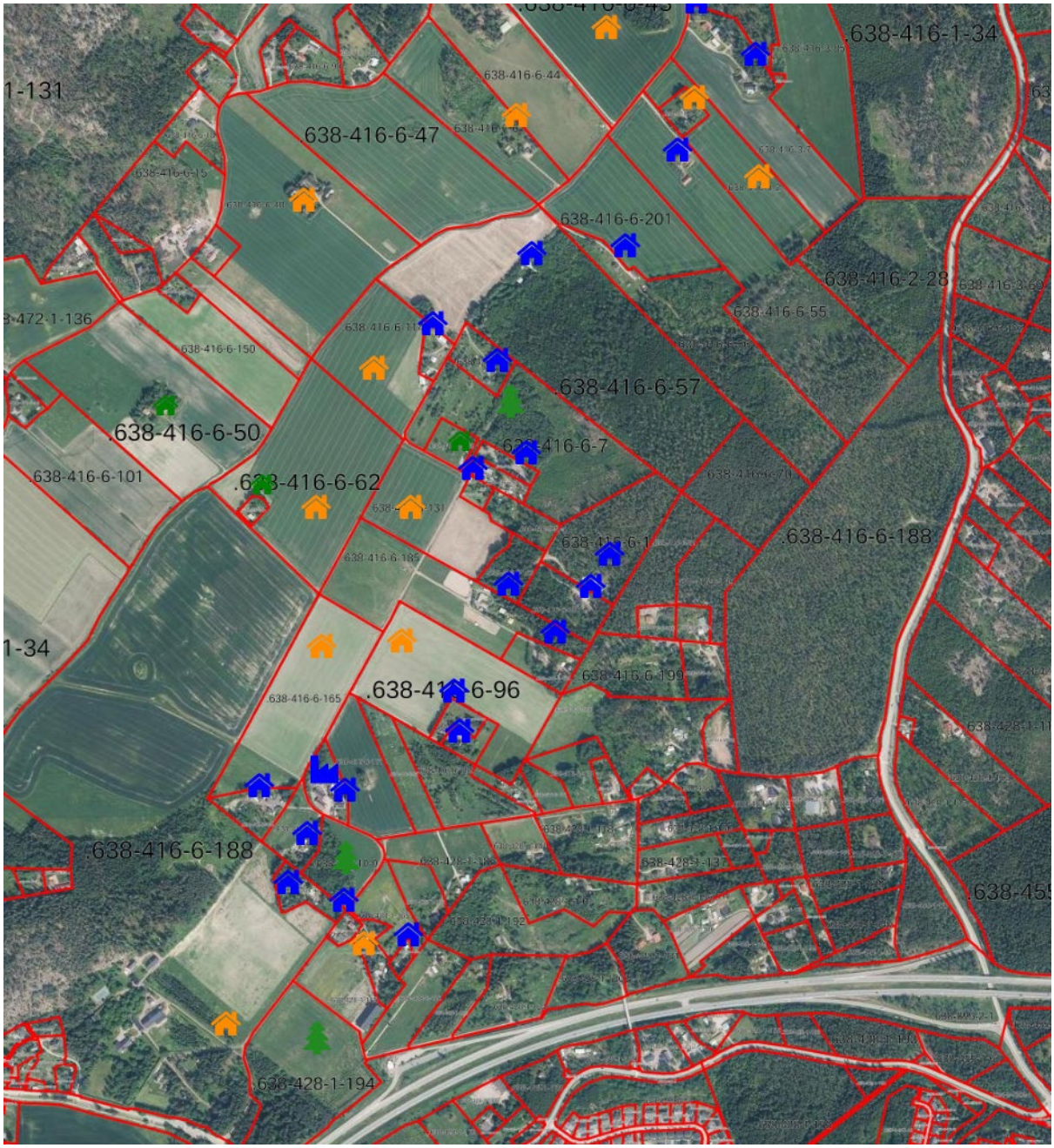
Kunnioittavasti,

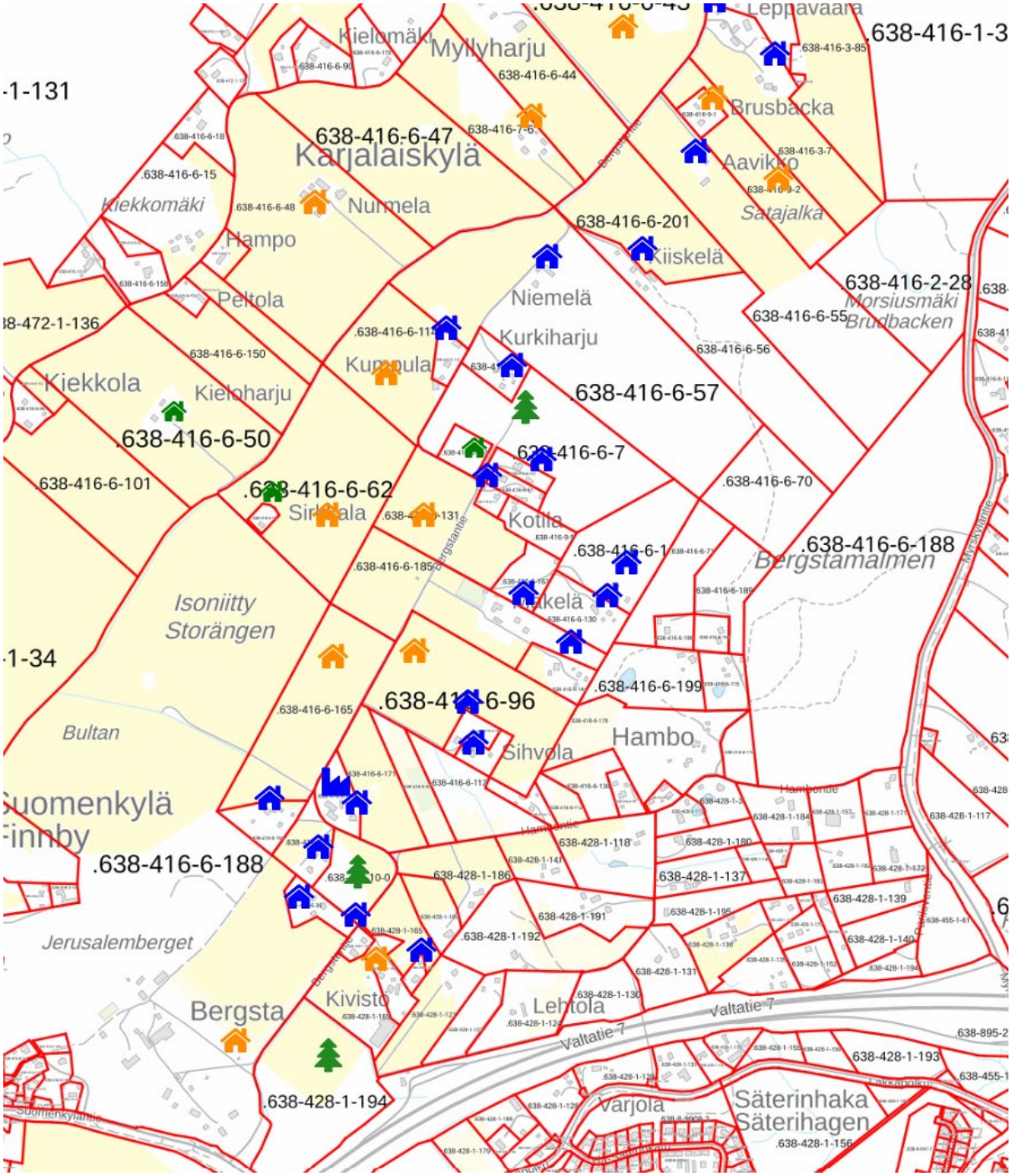
Staffan Wall
Bergstan peltoaukeaman yksityistie -tiekunnan hoitokunnan puheenjohtaja

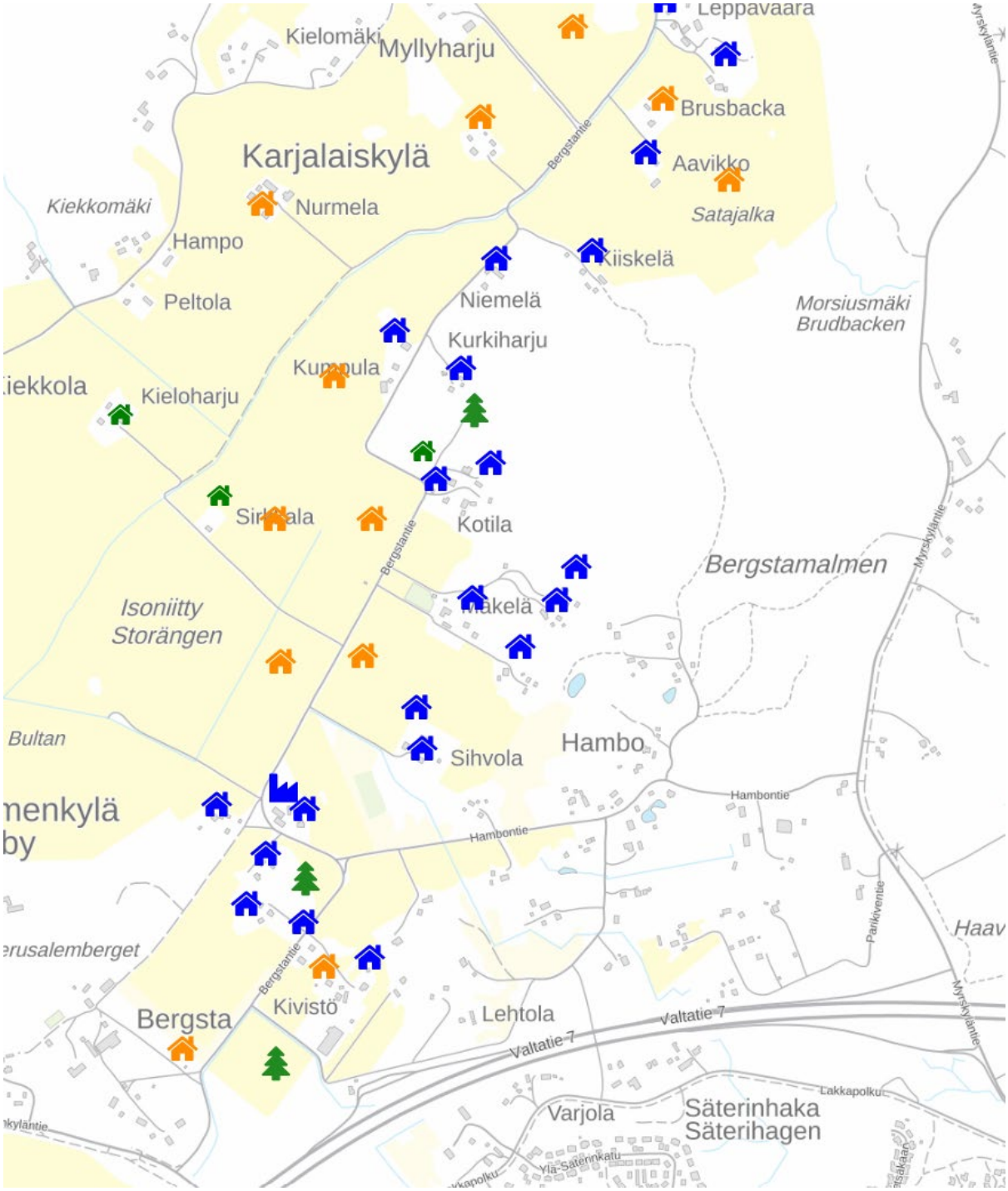

Liitteet:

- Karttakuvat Bergstantie; kiinteistöt, reitti ja sivutiet

.638-416-1-34
638-416-6-44
638-416-6-47
638-416-6-201
638-416-2-28
638-416-6-55
638-416-6-150
638-416-6-57
.638-416-6-50
638-416-6-7
638-416-6-101
.638-416-6-62
.638-416-6-188
638-416-6-199
.638-416-6-96
638-416-6-165
.638-416-6-188
638-428-1-137
638-428-1-194

Karjalaiskylä
638-416-6-47
Myllyharju
Kielomäki
Leppävaara
Brusbacka
Aavikko
Satajalka
Nurmela
Hampo
Peltola
Kiekkomäki
Kiekkola
Kielo harju
Kurkiharju
Niemelä
Kiiskelä
Morsiusmäki
Brudbacken
Kumpula
Kotila
Mäkelä
Bergstamalmen
Isoniitty
Storängen
Bultan
Sihvola
Hambo
Suomenkylä
Finnby
Jerusalemberget
Kivistö
Bergsta
Lehtola
Varjola
Säterinhaka
Säterihagen
Valtatie 7
638-416-6-50
638-416-6-62
638-416-6-57
638-416-6-7
638-416-6-96
638-416-6-188
638-428-1-194
638-416-6-201
638-416-6-199
638-428-1-137
638-428-1-139
638-428-1-193
638-416-6-55
638-416-6-56
638-416-6-70
638-416-6-101
638-416-6-150
638-416-6-165
638-428-1-186
638-428-1-191
638-428-1-192
638-428-1-118
638-428-1-131
638-428-1-156

Leppävaara
Kielomäki
Myllyharju
Brusbacka
Karjalaiskylä
Aavikko
Bergstantie
Kiekkomäki
Nurmela
Satajalka
Hampo
Kiiskelä
Niemelä
Peltola
Morsiusmäki
Brudbacken
Kurkiharju
Kumpula
Kielo
Kielohar
Kotila
Bergstamalmen
Myrskylänt
Isoniitty
Storängen
Mäkelä
Bultan
Hambo
Sihvola
Hambontie
Parkivientie
Haav
Bergsta
Kivistö
Lehtola
Valtatie 7
Lakkapolku
Varjola
Säterinhaka
Säterihagen
Yla-Saterinkatu